

Innspill til strategi om kulturfrivillighet og regionale kulturfond

Kristiansand kommune takker for muligheten til å komme med innspill til strategien om kulturfrivillighet og til regionale kulturfond. Vi har svart på spørsmål 1,2 og 4 i tillegg til regionale kulturfond. Kristiansand kommune er ikke tett nok på spørsmålet om samarbeid mellom de profesjonelle og det frivillige feltet. Der kommer det innspill fra andre aktører i kommunen som har relevante prosjekter.

1. Brei deltaking og tilgang på kunst og kulturaktivitet i heile landet

Kristiansand kommune har ikke gjennomført egne undersøkelser som kan stadfeste om det har vært mer utfordrende å rekruttere publikummere, frivillige og deltakere etter koronapandemien. Tilbakemeldinger fra lag og foreninger kan allikevel gi inntrykk av at for noen organisasjoner har det vært mer utfordrende å rekruttere frivillige og deltakere etter pandemien, og spesielt ungdom. Det har vært gitt signaler fra barne- og ungdomsorganisasjoner om manglende innbetalinger av medlemskontingent, som kan tyde på at flere husholdninger har en utfordrende økonomisk situasjon. Konsekvensen på sikt kan være enda høyere barrierer for barn og unges deltagelse på kultur- og fritidsarenaer.

Fritidsfond

For å forhindre de negative konsekvensene av å leve i vedvarende lavinntekt, har Kristiansand kommune utarbeidet Fritidsfond, en egen modell for deltagelse i fritidsaktiviteter for barn og unge opp til 18 år. Formålet med Fritidsfond er å sikre en bredere deltagelse og inkludering av flere barn og unge i organiserte fritidsaktiviteter som går over tid, når familien ikke har økonomi til å betale dette selv. Fondet dekker kontingent og nødvendig utstyr til aktivitet, samt tur/turneringer og lignende som hører til den aktuelle aktiviteten. Ordningen er behovsprøvd, søknadsfristen er løpende og søknadsprosessen er ubyråkratisk. Maksimalt stønadsbeløp er kr 10.000,- per år pr barn, og det gis støtte til en aktivitet pr barn. I 2022 mottok Kristiansand kommune ca 1000 søknader og utbetalte ca kr 1.550.000,-

Selv om Fritidsfond er en god og ubyråkratisk modell, så er erfaringen fra arbeidet med å etablere Fritidsfond at det flere barrierer for deltagelse enn økonomi. Et hinder er transport til og fra aktivitet og dugnad mm som kreves i forbindelse med aktiviteten. Et annet hinder er manglende oversikt over tilgjengelige tilbud.

Mangel på gode digitale plattformer

Det finnes en rekke ulike digitale samhandlings- og markedsføringsplattformer, som kulturaktører, kommuner, lag og foreninger kan ta i bruk. Felles for de eksisterende plattformene er at de dekker kun noen få behov og at det er begrensede muligheter for informasjonsdeling mellom de ulike plattformene. Konsekvensen er at kulturaktører, frivilligheten og publikum i liten grad tar i bruk

plattformene. For eksempel kan kommunene ikke legge inn kommunale fritidstilbud på Ungfritid.no, som har ført til at Kristiansand kommune har utarbeidet en egen Sees-app for å markedsføre kommunale fritidsklubber, kulturskole og bibliotek. Når kommunen parallelt oppfordrer frivillige lag og foreninger til å ta i bruk Ungfritid.no, så er tilbakemeldingen at organisasjonene ikke har kapasitet og i første omgang må prioritere å holde egne nettsider og facebook oppdatert.

2. Møteplassar og tilgang på egna kulturarenaer for aktivitet, læring og opplevingar

Kristiansand kommune har en rekke lokaler og møteplasser hvor kulturaktører, som både amatørkulturen og profesjonelle aktører kan møtes.

Sygna er et nyrenovert og moderne kultursenter på Nodeland i Kristiansand kommune. Her kan alle som ønsker leie gode lokaler til øving, konserter, forestillinger, møter og konferanser. Kultursenteret har en samarbeidsgrupper med representanter fra frivillige lokale lag og foreninger som står for å programmere kulturinnholdet og fordeler leietid. Gruppen har også fått opplæring i å håndtere lyd, lys og tekniske. Enhet for kulturarena i kommunen har ansvar for det administrative.

Samsen kulturhus er et av Norges største, mest innholdsrike og mangfoldige kulturhus for unge mennesker. Huset er kommunens flaggskip når det gjelder kulturtilbud for eldre ungdom i Kristiansand og omegn. På Samsen finnes lokaler, kompetanse og utstyr for utøvelse, produksjon og opplevelse av kunst og kultur. Det finnes tilbud innen dans, musikk, kunst, film, foto, klatring, konserter, festivaler og arrangementer. Husets brukere og selvstyrte grupper spiller en viktig rolle for mangfold og omfang i det åpne kulturtilbudet.

Kristiansand kommune har en tilskuddsordning som gir støtte til drift av aktivitetshus og private grendehus. Formålet for tilskuddsordningen er å gi støtte til arenaer som fungerer som møteplass og samlingssted for aktiviteter i nærmiljøet. En utfordring er at den kommunale tilskuddsordningen ikke dekker større investeringer

I 2022 startet kulturdirektøren i Kristiansand med «Kulturdirektørens bransjetreff» som ble arrangert fire ganger på forskjellige vener i kommunen. Målet har vært å presentere prosjekter som er «større enn seg selv». Det har vært innovative prosjekter med ny kunnskap som kan overføres, samarbeidsprosjekter eller produksjoner som trenger arbeidskraft. Bransjetreffene har en bolk med presentasjoner av de utvalgte prosjektene og starter med informasjon fra kulturdirektørene. Etter det faglige programmet er det lagt opp til å være en møteplass for bredden av kulturlivet på tvers av sjangre. Bransjetreffene kom opp som en idé etter innspillsmøtene med kulturlivet under pandemien i forbindelse med arbeidet med ny kulturstrategi. I innspillsmøtene var det en unison tilbakemelding om at det var behov for flere møteplasser og bransjetreffene har svart på forventningene med stort sett fulle hus. Bransjetreffene er gratis, men krever påmelding.

4. Offentlege tilskotsordningar og tiltak

Flere av kulturlokalene til både frivilligheten og det offentlige har behov for oppgraderinger, vedlikehold og investeringer i utstyr. Kulturrom har ikke mulighet til å dekke behovet og det er få andre offentlige ordninger å søke.

I forbindelse med byggingen av nytt kulturskolebygg, Knuden, i Kristiansand ble en flerbrukssal tatt ut av prosjekteringen av politikerne på grunn av økonomi. Flerbrukssalen skulle være et tilbud til kulturfrivilligheten med tilgang til korps, amatørteatre og kor i alle aldre. Dersom det hadde vært mulig å få spillemiddeltilskudd for kulturbygg på lik linje som idretten er det mulig flerbrukssalen kunne blitt bygget.

I den kommende strategien bør det være fokus på en styrking av tilskuddsordningen «Kulturrom» eller en utvidelse av spillemiddelordningen til også å inkludere kulturbygg i tillegg til idrettsanlegg.

Når det gjelder det frivillige kulturvern og hvordan offentlige myndigheter kan få til et godt samarbeid med disse organisasjonene, er det blitt spilt inn at skillet mellom det offentlige og det frivillige feltet ikke nødvendigvis trenger å medføre forskjeller i profesjonalitet. Det finnes i Kristiansand mange høyt kvalifiserte frivillige fagfolk som arbeider med å bevare og formidle lokal kulturarv.

I den kommende strategien bør det også utredes muligheter for bedre støtte til lokale kulturvernaktiviteter som følger opp om nasjonale mål. I tillegg bør det opprettes et felles nasjonalt forum for opplæring av frivillig kulturvern med bruk av kvalifiseringsprogrammer hvor kvalitetsheving står i sentrum.

Offentlige støtteordninger må fortsatt være transparente og ha et brukervennlig arkiv for tilskuddsmottakere. Driftsmidler, støttemidler og produksjonsmidler bør evalueres og revurderes. For eksempel kan driftsmidler deles ut med det kriteriet at man håndterer en tildelingsperiode på fire år hvor prosjektet deretter evalueres.

Regionale kulturfond

- *Korleis kan eit regionalt kulturfond innrettast for å supplere – og ikkje overlapse - ordningar som allereie finst?*
- *Korleis kan eit regionalt kulturfond innrettast på ein måte som minimerer dei administrative byrdene?*

Regionale kulturfond har potensiale til å styrke det frivillige og profesjonelle kulturlivet over hele landet. Det er en forutsetning at regionale kulturfond får tilført friske midler av substansiell art allerede fra oppstarten og at det ikke kommer kutt i tilstøtende ordninger for kulturlivet.

Ordningen bør forvaltes i regionen i et samspill mellom offentlig sektor og kompetansesentrene innen kunst og kultur. Samtlige regioner i landet har forskjellige kompetansesentre for kulturelle

uttrykk. For Kristiansand sin del arbeider vi tett med kompetansesentrene; Sørf, Sørnorsk Filmsenter, Agder Kunstsenter, Norsk Forfattersentrum Sør, Deconform og Scenekunst Sør, som også har et regionalt ansvar.

Vi ser for oss et tildelingsutvalg bestående av fagpersoner fra kommunene, fylkeskommunen og kompetansesentrene hvor det alltid er representasjon fra storbyene og fylkeskommunen, mens det rulleres blant de mindre kommunene og kompetansesentrene for å unngå at utvalget ikke blir for stort. Utvalget vil da alltid ha representasjon fra storbyer, fylkeskommune, kompetansesentre og kommunene. Storbyene, fylkeskommunen og kompetansesentrene kan rullere på hvilke fagpersoner de stiller med slik at det blir bred representasjon av fagpersoner innen de forskjellige kultursjangrene. Det administrative ansvaret bør ligge hos fylkeskommunen da de allerede har et regionalt ansvar.

Bruken av tildelingsutvalg vil bidra til bedre forankring og treffsikker bruk av midlene. I en slik modell vil også kompetansesentrene få et tettere samarbeid med tettstedene rundt om i regionene og bidra til mer dialog, kompetanseheving og nærhet til det øvrige kulturlivet.

Søknadsskjemaene og rapportering bør være enkle med faste frister og gjerne fordelt på to nivåer. Ett for de mindre prosjektene med et enklere søknadsskjema og mindre krav til rapportering, hvor maksbeløp pr prosjekt er i størrelsesorden 50 000 – 100 000 kr. Dette nivået vil kunne styrke lokalt kulturliv og ha en overvekt av frivillige organisasjoner som har hovedansvaret for prosjekter i samarbeid med det frie feltet, kommuner og institusjoner).

Det andre nivået bør ha høyere krav til budsjetter, fremdriftsplaner, innhold og rapportering med søknadsbeløp fra 50/100 000 – 500 000 kr hvor det også er mulig å søke om flerårige prosjekter.

Formålet til ordningen bør være å styrke samarbeidet mellom kulturfrivilligheten, det profesjonelle frie feltet, institusjonene og det offentlige. Ordningen skal bidra til et større mangfold, innovasjon, utvikling, kvalitet og kulturarbeidsplasser i regionen. Regionene må selv kunne ha innflytelse på hvilke kriterier som settes da ulike regioner har ulike behov.